

Haukkalan säätiö rs 10 vuotta*

Lea Pulkkinen

Haukkalan lastenpsykiatrinen hoitolaitos

Haukkalan säätiön juuret ulottuvat yli 70 vuoden päähän, ja henkilökohtainen tuntemuksenikin näiden juurien kasvuvaiheista ulottuu 60 vuoden päähän. Alkupisteenä voidaan pitää aloitetta, jonka teki Suomen ja Pohjoismaiden ensimmäinen psykologian (silloin sielutieteen) professori Arvo Lehtovaara (1905–1985), joka toimi Jyväskylän kasvatustieteiden korkeakoulussa. Hän oli puhunut Keski-Suomen kunnallispäivillä (1951) laitoksesta, jonka puoleen lasten vanhemmat ja viranomaiset voisivat kääntyä lasten ja nuorten kehitykseen ja kasvatukseen liittyvissä kysymyksissä. Hän oli vakuuttanut yleisönsä maakunnallisen kasvatustieteiden neuvolan välttämättömyydestä.

Kasvatustieteiden neuvolatoiminnan kehittämistä tuki vahvasti sotainvalidien aivotutkimuksessa ansioitunut suojelu- ja parantamiskasvatustieteen (myöhemmin erityispedagogiikan) professori Niilo Mäki (1902–1968). Hän oli houkuttellut kasvatustieteiden neuvolan lääkäriksi LKT Aito Ahdon (1912–1967). Ahto oli työskennellyt vankilalääkärinä ja erikoistunut myös sisätauteihin. Hän oli alkanut kiinnostua ongelmakäyttäytymisen syistä ja kokea lastenpsykiatrian kutsumukseksi.

Kasvatustieteiden neuvolatoiminta Keski-Suomessa alkoi ripeästi, jo vuonna 1952. Pian kävi ilmeiseksi, että lapsille tarvittiin myös hoito-osasto. Sitä koskeva ensimmäinen neuvottelu käytiin vuonna 1953. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Keski-Suomen piiri ryhtyi tarmokkaasti toimeen ja päätti perustaa käytöshäiriöistä kärsivien lasten hoito- ja tarkkailukodin 13–15 lapselle Jyväskylään Palokka-järven rannalla sijaitsevaan Ukonniemeen, jossa oleva kiinteistö oli mahdollista saada minimivaatimukset täyttävään kuntoon. Viralliselta asemaltaan se oli erityislastenkoti (Auvinen, 2017). Hankkeen tueksi muodostettiin Ukonniemen Lastenpsykiatrisen Hoitolaitoksen Kannatusyhdistys, jonka puheenjohtajaksi tuli kansakouluntarkastaja V. A. Niininen.

Laitos, jonka nimeksi tuli Ukonniemen Lastenpsykiatrinen Hoitolaitos, otti ensimmäiset potilaat vastaan vuoden 1955 alussa. Kasvatustieteiden neuvolan psykiatri otti lääkärin tehtävän hoitaakseen. Laitoksen pitkäaikaisena johtajana toimi Eila Heiskanen. Tein siellä 1960-luvun alussa kasvatustieteen opintoihin vaaditun oppilaitosharjoittelun kasvatustieteiden ja kurinpitoteemasta (Pulkkinen, 2022b). Lapset eivät käyneet koulua ja terapiaa ei ollut, joten henkilökunnalla oli aikamoinen tehtävä toiminnan järjestämiseksi.

Kannatusyhdistys toimi aktiivisesti uusien toimitilojen saamiseksi. Laitos muutti Jyväskylän Haukkalan alueelle apteekkari Molanderin entiselle puutarhatilalle rakennettuihin uusiin tiloihin Tuomiojärven rannalle. Hoitolaitoksen vihkiäiset pidettiin 1962

*Lyhennettynä vuosikokousesitelmä 16.3.2023.

ja hoitolaitoksen nimi päätettiin vaihtaa Haukkalan lasten neuro-psykiatriseksi hoitolaitokseksi (vuodesta 1971 lähtien Haukkalan lastenpsykiatrinen hoitolaitos). Osaston tarkoituksena oli ”vastaanottaa tarkkailua ja hoitoa varten lähinnä älyltään normaaleja, kehityksessään häiriytyneitä 4–15 vuoden ikäisiä lapsia ensisijaisesti Keski-Suomen läänin alueelta.

Jyväskylän yliopisto vuokrasi Haukkalan uusista tiloista huoneen soveltavan psykologian lehtorille, jota minut määrättiin hoitamaan 1965 ja johon minut myös seuraavana vuonna nimitettiin vakinaiseksi viranhaltijaksi. Samaan rakennukseen, jossa työhuoneeni sijaitsi osan viikosta, muutti myös Keski-Suomen kasvatusneuvola. Sen pieneen henkilökuntaan käytännössä liityin. Pääsin seuraamaan kasvatusneuvolan toimintaa psykiatrin, psykologin ja sosiaalityöntekijän tiimissä ja osin siihen osallistumaankin. Tehtävänäni oli ohjata hoitolaitoksessa toimivia psykologian harjoittelijoita. Vuonna 1975 minut kutsuttiin Haukkalan lastenpsykiatrisen hoitolaitoksen kannatusyhdistyksen jäseneksi. Tässä asemassa osallistuin hoitolaitoksen hallintoon lähes 40 vuoden ajan siihen asti, kun kannatusyhdistys lakkautettiin vuonna 2013.

Haukkalan lastenpsykiatrisen hoitolaitoksen toiminta laajeni osastoryhmä II:n perustamisella uusissa toimitiloissa, joissa sijaitsi myös vuonna 1968 perustettu sairaalakoulu. Uudisrakennuksen vihkiäisjuhla oli syyskuussa 1973. Hoitolaitoksen kunnallistaminen oli ollut kannatusyhdistyksen tavoitteena alusta lähtien. Se tapahtui vuonna 1983. Silloin sairaalan toiminta maanomistuksineen siirtyi kokonaisuudessaan Keski-Suomen sairaanhoitopiirille. Sairaalakoulu jäi kuitenkin kannatusyhdistyksen vastattavaksi. Se kunnallistettiin vuonna 1985. Tämä ei kuitenkaan merkinnyt kannatusyhdistyksen lakkauttamista, sillä se omisti koulurakennuksen, josta Jyväskylän kaupunki maksoi vuokraa. Kannatusyhdistys ylläpiti koulurakennusta remontteineen ja jakoi vuokratuloista syntyvää tuloa stipendeinä.

Tilanne muuttui, kun Keski-Suomen sairaanhoitopiiri halusi 2010-luvun alussa myydä asuntorakentamiseen tontin, jolla koulu sijaitsi, jolloin kannatusyhdistys vai jäille tehtävää. Homekoulujen piinan keskellä tämä koulu oli terve, ja se tarjosi hyvän ympäristön erityiskoululle, mutta se oli purettava.

Idea Haukkalan säätiöstä

Kannatusyhdistykselle oli karttunut jonkin verran omaisuutta. Mietittäessä, mitä kannatusyhdistyksen varoille tehdään, oli ensimmäisenä esillä niiden käyttö lahjoitusprofessuuriin, kuten oli menetelty, kun sairaala oli kunnallistettu. Saamillaan varoilla kannatusyhdistys oli tukenut perheterapian professuurin ja kahden assistenttuurin perustamista. Toisena vaihtoehtona esitettiin varojen käyttämistä apurahoihin. Epäroin näitä vaihtoehtoja, sillä olin tullut hyvin tietoiseksi ennalta ehkäisevän työn vähäisestä rahoituksesta. Ehdotin, että kannatusyhdistys muodostaisi yhdistyksen perustalle Haukkalan säätiön tukemaan psyykkisten ongelmien kehityksen ennalta ehkäisyä.

Haukkalan lastenpsykiatrisen hoitolaitoksen kannatusyhdistys ry päätti viimeisessä vuosikokouksessaan 25.3.2013 lakkauttaa kannatusyhdistyksen toiminnan ja

siirtää sen varat ja toiminnan perustamalleen Haukkalan säätiölle. Patentti- ja rekisterihallitus oli hyväksynyt menettelyn sekä Haukkalan säätiön säännöt.

Haukkalan säätiön rs (rekisteröity säätiö) sääntöjen mukaan säätiön tarkoituksena on edistää keskisuomalaiselta perustalta lasten ja nuorten mielenterveyttä tukemalla psykiatristen ja psyykkis-sosiaalisten häiriöiden ja syrjäytymisen tutkimusta, ennalta ehkäisyä, hoitoa ja kuntoutusta ja alan koulutusta sekä kehittämis- ja julkaisutoimintaa yhteistyössä alan muiden toimijoiden kanssa kansallisesti ja kansainvälisesti.

Hallinto

Sääntöjen mukaan säätiön ensimmäisen hallituksen jäsenet valitsi säätiön perustaja. Vuosikokouksessaan kannatusyhdistys valitsi Haukkalan säätiön hallituksen jäseniksi seuraavat kannatusyhdistyksen hallitukseen kuuluneet henkilöt:

- Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen johtaja Marja Heikkilä
- Professori Jari-Erik Nurmi
- Professori Lea Pulkkinen
- JAMK:n yliopettaja Anna Rönkä

Uusina jäseninä hallitukseen valittiin seuraavat henkilöt:

- Lastenneurologian ylilääkäri, tulosaluejohtaja Reija Alen
- Perhetutkimuksen professori, perhetutkimuskeskuksen johtaja Kimmo Jokinen
- Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Utriainen
- Kehittämisjohtaja Silja Ässämäki

Kannatusyhdistys nimesi Lea Pulkkinen Haukkalan säätiön hallituksen kokoonkutsujaksi sekä säätiön perustamisen toimeenpanosta vastaavaksi henkilöksi. Haukkalan säätiö rekisteröitiin säätiörekisteriin 2.5.2013

Ensimmäisessä kokouksessaan 9.4.2013 Haukkalan säätiön hallitus valitsi puheenjohtajaksi Lea Pulkkinen ja varapuheenjohtajaksi Reija Alenin. Lea Pulkkinen jatkoi puheenjohtajana seitsemän vuotta eli vuoden 2021 ensimmäiseen kokoukseen asti, jolloin professori Anna Rönkä valittiin puheenjohtajaksi. Hän toimi puheenjohtajana vuoden, minkä jälkeen puheenjohtajaksi tuli professori Kimmo Jokinen. Varapuheenjohtajana Reija Alenin jälkeen, vuodesta 2018 toimi Anna Rönkä ja vuodesta 2021 lähtien Jyväskylän kaupungin palvelujohtaja Päivi Kalilainen.

Haukkalan säätiön sihteerinä toimi vuosina 2013–2016 PsT Minna Torppa ja vuosina 2017–2020 dosentti Päivi Fadjukoff. Hänen jälkeensä sihteerinä on toiminut dosentti Johanna Moilanen.

Taloudenhoitajana toimi vuosina 2013–2019 Pluscom Taloushallinto, Tuija Linnamo ja vuodesta 2020 lähtien Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry:n KYT tilitoimisto, Pirjo Kuukkanen.

Projektisihteerin tehtäviä on hoitanut Sivi Talvensola Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksesta vuodesta 2016 lähtien.

Nykyiseen hallitukseen kuuluvat ensimmäisestä hallituksesta edelleen Kimmo Jokinen, Lea Pulkkinen ja Anna Rönkä. Hallitukseen ovat kymmenvuotiskauden aikana kuuluneet myös lapsiasiavaltuutettu Tuomas Kurttila, Jyväskylän kaupungin

sivistystoimenjohtaja Eino Leisimo ja lapsipsykiatrian erikoislääkäri Marianna Savio. Vuodesta 2018 lähtien hallitukseen on kuulunut dosentti Johanna Moilanen, vuodesta 2021 lähtien Pesäpuu ry:n toiminnanjohtaja Jari Ketola ja perusopetuksen palvelujohtaja Sami Lahti ja vuodesta 2022 lähtien lastenpsykiatrian erikoislääkäri Laura Paananen.

Tavoitteet ja toimintatavat

Haukkalan säätiö oli asettanut tavoitteeksi, että se *on vuonna 2020 valtakunnallisesti tunnettu toimija lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämisen alueella aloitteidensa, tukemiensa kohteiden ja kannanottojensa takia. Se on edistänyt maakunnallisen lapsistrategian laatimista, jota arvostetaan myös Keski-Suomen ulkopuolella, ja yhtenäisemmän lapsikäsitteilyn ja lasta koskevan kielen jakamista eri toimijoiden kesken.* Se oli määritellyt toimintatapansa tutkimusperustaiseksi, lapsilähtöiseksi sekä kokemusperustaiseksi tuodessaan esiin lasten ja nuorten hyvinvoinnin kannalta merkittäviä näkökohtia.

Haukkalan säätiö otti vuonna 2017 vastaan Keski-Suomen lapsistrategian valmistelutehtävän Jyväskylän kaupunginjohtajan johdolla pidetyssä kokouksessa, jonka koolle kutsumista oli ehdottanut lapsiasiavaltuutettu Tuomas Kurttila. Tämä työ nivellettiin Sipilän hallituksen kärkihankeohjelmaan Lapsi- ja perhepolitiikan muutosohjelma (LAPE) osana maakunnallista KSLAPE-hanketta vastuullaan toimintakulttuurin kehittäminen. Haukkalan säätiö palkkasi Päivi Fadjukoffin Keski-Suomen lapsistrategian valmistelutyöhön. Työn tuloksena valmistui muun muassa julkaisu *Keski-Suomen lapsiohjelma: Lasten hyvinvoinnista hyvinvoivaan yhteiskuntaan* (Pulkkinen & Fadjukoff, 2018). Maakunnan hallinnollisen aseman ja sittemmin Sote-uudistuksen selkeytymistä odoteltaessa raporttia on tehty tunnetuksi yleisellä tasolla.

Haukkalan säätiö on järjestänyt vuosittain kaksi yleisötapahotumaa: asiantuntijafoorumin ja seminaarin. Foorumityöskentelyn kehittäminen pohjautui Michiel Matthesin (Alliance for Childhood European Network Groupin) perustajan ja puheenjohtajan sparraustyöhön syksyllä 2013. Foorumit suunniteltiin Keski-Suomen kunnissa toimiville tietyn teeman asiantuntijoille, joita kutsutaan keskustelemaan jostakin ajankohtaisesta aiheesta Haukkalan säätiön hallituksen jäsenten toimiessa työryhmien puheenjohtajina ja keskustelujen kokoajina. Tavoitteena oli, että foorumit tukisivat näkemyksistä keskustelemista ja työn kehittämistä.

Seminaarit suunniteltiin yleisötilaisuuksiksi, joihin kutsutaan ulkomainen tai kotimainen asiantuntija ja muita puhujia käsittelemään valittua aihepiiriä. Seminaarit on tarkoitettu tutkijoille, opiskelijoille ja muille asiasta kiinnostuneille.

Foorumi I. Vuonna 2013 aloitettiin yhteistoiminnan rakentamisella keskisuomalaisten asiantuntijoiden kesken.

Foorumi II: Vuonna 2014 käsiteltiin valmisteilla olevaa selvitystä lapsi- ja perhepalveluista Jyväskylässä. Niitä järjestävät monet eri tahot. Sopivan palvelun löytäminen voi olla hankalaa ja siksi Haukkalan säätiö päätti laatia palvelujen tarvitsijoiden tueksi

palveluverkkoselvityksen (Hallman & Karhinen-Soppi, 2015).

Foorumi III. Vuonna 2015 aiheena oli lapsen kuulemisen käytäntöjen kehittäminen ja juurruttaminen. Foorumissa syvennettiin seminaarissa esillä ollutta teemaa.

Foorumi IV. Vuonna 2016 käsiteltiin aihetta, miten kehittää lapsi- ja perhelähtöistä toimintakulttuuria Keski-Suomessa. Foorumissa pohjustettiin Keski-Suomen lapsiohjelman laatimista.

Foorumi V. Vuonna 2017 foorumin aiheena oli Parasta lapsille! Lasten (alle 18-vuotiaiden) hyvinvointi Keski-Suomen kunnissa. Foorumi tarjosi ajankohtaisen katsauksen uusimpiin tutkimustuloksiin lasten ja nuorten hyvinvoinnista, osallisuudesta sekä kehityksestä ja oppimisesta. Tavoitteena oli pohtia, miten lapsi- ja perhelähtöistä kulttuuria voidaan rakentaa ja tukea niin kotona kuin eri palveluissa ja toimintakentillä.

Foorumi VI. Foorumi VI siirrettiin tammikuuhun 2019, koska perinteinen foorumin ajankohta marraskuussa oli ruuhkautunut tapahtumista Sipilän hallituksen kärkihankkeiden päättymistapahtumien takia. Foorumissa VI, Kansallisesta lapsistrategiasta paikalliseen lapsistrategiaan, pohdittiin lasten oikeuksien toteutumista paikallisissa lapsistrategioissa ja lapsiohjelman (Pulkkinen & Fadjukoff, 2019) jalkauttamista Keski-Suomen kuntiin.

Foorumi VII. Foorumi VII järjestettiin Covid19-epidemian takia Zoom-webinaarina vuonna 2020 aiheesta Korona-ajan koti lapsen kannalta. Siinä käsiteltiin osallistujien havaintoja ja huolenaiheita lasten ja perheiden hyvinvoinnista ja tuen tarpeista korona-aikana sekä niitä koskevia tutkimustuloksia

Foorumi VIII. Foorumi VIII järjestettiin vuonna 2022 ja sen aiheena oli Miten tutkimus, kehittäminen, koulutus ja innovointi (TKKI) voivat edistää lasten ja nuorten mielenterveyttä tulevalla Keski-Suomen hyvinvointialueella. Foorumi kytkeytyi Sote-uudistukseen.

Lapsen oikeus tulla kuulluksi –seminaari, 2015

Ensimmäinen seminaari järjestettiin aiheesta: Lapsen oikeus tulla kuulluksi, koska YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaisessa lapsen kuulemisessa häntä itseään koskevissa asioissa oli käytännössä havaittu monia pulmia. Pääpuhujaksi kutsuttiin professori Maria Herczog, joka on ollut Eurochild-järjestön puheenjohtaja ja toiminut YK:n Lapsen Oikeuksien komitean jäsenenä. Hänen tehtäviinsä kuului Suomen tilanteen raportointi komitealle.

Varhaiskasvatus käännekohdassa? –seminaari, 2016

Toisen seminaarin aiheeksi otettiin varhaiskasvatus, joka oli ajankohtainen teema erilaisten varhaiskasvatusta koskevien muutospainneiden takia. Pääpuhujaksi kutsuttiin Lontoosta Professori Mathias Urban, joka oli tuolloin Lontoossa sijaitsevan Roehamptonin yliopiston varhaislapsuuden tutkimuskeskuksen johtaja ja kansainvälisen varhaiskasvatusta koskevan järjestön puheenjohtaja.

Lapsen parhaaksi –seminaari, 2017

Kolmas seminaari järjestettiin Helsingissä kansainvälisenä seminaarina *For the Best of the Child* yhteistyössä the Alliance for Childhood European Network Groupin kanssa. Seminaarissa puhui Allianssin puheenjohtaja Michiel Matthes ja useiden

jäsenorganisaatioiden edustajat. Suomesta puhujina olivat kansliapäällikkö Anita Lehikoinen, opetushallituksen pääjohtaja Olli-Pekka Heinonen ja hallituksen kärkihankkeen 'Lasten ja perheen palvelujen muutosohjelma' ohjausryhmän puheenjohtaja Maria Kaisa Aula.

Onko meillä malttia sijoittaa lapsuuteen? –seminaari, 2018

Neljäs seminaari järjestettiin Niilo Mäki –säätiön järjestämän Hyvä alkumessutapahtuman yhteydessä. Seminaariin kutsuttiin Keski-Suomen virkamiesjohtoa ja toimialajohtajia, maakunta- ja kuntatason poliittisia päättäjiä, luottamushenkilöitä sekä tutkimuksen ja koulutuksen edustajia. Seminaarissa keskusteltiin lapsiohjelman visioista ja niiden toteuttamista edistävistä strategioista kunnissa, maakunnassa ja koko Suomessa. Seminaari antoi tukea Keski-Suomen lapsiohjelman laatimiselle.

Iloa ja kipuilua varhaisnuorisoiässä: Ymmärrämmekö 13–17-vuotiaita, seminaari 2019

Viidennen seminaarin kohteena olivat varhaisnuoret, joihin kohdistuu paljon odotuksia ja paineita. Seminaarissa tätä ikäkautta käsiteltiin monista näkökulmista, myös nuorten omaa puheenvuoroa kuullen. Varhaisnuorisoiästä nuorisopsykiatrian näkökulmasta puhui nuorisopsykiatri Virve Kekkonen Kuopiosta ja aivojen kehityksestä varhaisnuoruudessa aivojen kehityksen tutkija Silja Martikainen Helsingistä. Viestejä yläkoulusta toi yliopistotutkija Tuomo Virtanen.

Vanhempiana NYT, seminaari 2021

Kuudes seminaari järjestettiin webinaarina ja se keskittyi tarkastelemaan vanhempiana olemista pandemian pitkittyessä. Aiheina olivat vanhemmat lasten perustarpeiden tyydyttäjinä (prof. Lea Pulkkinen), vanhempien uupumus (prof. Kaisa Aunola, Jyväskylä), varhainen vuorovaikutus (prof. Mirjam Kalland, Helsinki), perheiden hyvinvoinnin polarisoituminen (erikoistutkija Ella Sihvonen, Helsinki) sekä yhteisvanhemmuus (dos. Kaisa Malinen ja erikoistutkija Marjatta Kekkonen, Jyväskylä).

Perheen selviytyminen (resilienssi) yhdessä toimien, seminaari 2022

Seitsemäs seminaari järjestettiin vuonna 2022 kouluympäristössä hybridikokouksena Teams-yhteydellä. Se oli suunnattu vanhemmille ja opettajille. Koronapandemian takia perheen ja koulun voimavarat olivat olleet koetuksella. Tilaisuudessa alustivat Haukkalan säätiön hallituksen jäsenet aiheista Vanhempien voimavaroja vahvistava yhteistyön toimintakulttuuri (Lea Pulkkinen), Lapsen mielenterveyden tukeminen yhteistyöllä (Laura Paananen), Sivistyspalvelut lasten ja vanhempien tukena (Sami Lahti) ja Miten sosiaali- ja terveystyö tukevat lasten ja vanhempien selviytymistä (Päivi Kalilainen). Tilaisuus oli järjestetty yhteistyössä Jyväskylän vanhempain foorumin kanssa, jota edustivat sen puheenjohtaja Kari Tanninen ja vanhempainyhdistysaktiivi Tuula Jormakka.

Muusta toiminnasta

Haukkalan säätiö hallinnoi ”Häkkää elämä” –hanketta, joka sisältyy Sitran aloitteesta käynnissä olevaan 100 päivän hyvinvointihaasteeseen. Siinä pilotoidaan

innovaatioprosesseja yhteiskunnan hyvinvointiongelmien ratkaisemiseksi ja kehitetään suomalaisen osaamiseen perustuvaa hyvinvointiekosysteemiä.

Hanke oli yhteistyö Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymän (KeHO) kanssa, jonka toimintaan Päivi Fadjukoff on monin tavoin työnsä kautta osallistunut (Fadjukoff, 2018).

Haukkalan säätiö on jatkanut vuonna 2000 alkanutta perinnettä ja myöntänyt vuodesta 2014 lähtien joka toinen vuosi järjestettyjen Perhetutkimuksen päivien yhteydessä Lea Pulkkinen palkinnon väitöskirjalle, joka käsittelee lasten ja nuorten hyvinvointia edistävää elämän laatua ja palveluita. Vuodesta 2022 Perhetutkimuksen päivien järjestäjänä on Perheiden ja läheissuhteiden tutkimusseura. Perhetutkimuspäivien järjestelytoimikunta valitsee palkintoehdokkaat, joista lopullisen valinnan on tehnyt Lea Pulkkinen. Palkinnon saaneet on lueteltu Haukkalan säätiön kotisivuilla: www.haukkalansaatio.com toiminnan kuvauksen yhteydessä.

Haukkalan säätiö on osallistunut taloudellista tukea antamalla Jyväskylän yliopistossa toteutettuun ja dosentti Tuija Aron johtamaan tutkimushankkeeseen ”Koronakriisin vaikutus kouluhyvinvointiin ja hyvinvointityöhön”. Tutkimuksessa kerättiin tietoa opettajien oppilaiden hyvinvointia koskevista huolista ja koulussa tehtävästä hyvinvointityöstä ja siihen vaikuttavista tekijöistä koronakriisin aikana (Hämeenaho ym., 2022, Merjonen ym. 2022, Sainio ym. 2022).

Hallituksen jäsenet ovat tutkineet lasten ja perheiden hyvinvoinnin edellytyksiä muun muassa vanhempien työaikojen järjestelyjen kannalta (esim. Rönkä ym., 2017) ja osallistuneet julkiseen keskusteluun kirjoituksillaan, kuten käy ilmi kotisivujen julkaisutoimintaa kohdasta. Yhdessä Kriittisen korkeakoulun ja PS-kustannuksen kanssa järjestettiin v. 2022 Lapsen hyvinvointi alkaa kodista -kirjan (Pulkkinen, 2022a) julkistamistilaisuus: Unohtuiko lapsen etu?

<https://www.youtube.com/watch?v=q6F3bIc5vgM>

Haukkalan säätiö on ollut vuodesta 2013 alkaen jäsenenä the Alliance for Childhood European Network -verkostossa. Lea Pulkkinen on ollut Allianssin hallituksen ja julkaisutoimikunnan jäsen vuodesta 2015 lähtien. Allianssin merkitys eurooppalaisena vaikuttajana lapsuuden laadun parantamiseksi Euroopassa on ollut tärkeä, ja suomalaisesta näkökulmasta kansainväliset yhteydet ja yhteistyö ovat olleet hyödyllisiä. Allianssi on muun muassa järjestänyt vuosittain useita kokouksia Europan parlamenttitalossa ajankohtaisista lapsuutta käsittelevistä aiheista ja julkaissut niiden perusteella seitsemän teosta (esim. Matthes ym., 2018), jotka ovat vapaasti ladattavissa Allianssin kotisivuilta:

<http://www.allianceforchildhood.eu/publications>

Haukkalan säätiö on ollut hallituksen puheenjohtajan välityksellä ollut Suomen taide- ja kulttuurikasvatuksen observatorion (www.taideobservatorio.com) perustajana ja yhteistyökumppanina vuodesta 2017. Yhtenä tavoitteena on ollut taide- ynnä muiden harrastusten järjestäminen koulupäivän yhteydessä. Tuloksena eri tahojen kanssa tehdystä yhteistyöstä on vuoden 2023 alussa nuorisolakiin (955/2022, 12a§) tullut uudistus Harrastamisen Suomen mallista. Sen perusteella kunnat voivat hakea harrastustoiminnan järjestämiseen opetus- ja kulttuuriministeriöltä taloudellista tukea.

Haukkalan säätiön muu toiminta käy ilmi sen toimintakertomuksista, jotka on tallennettu sen kotisivuille: www.haukkalansaatio.com

Lähteet

- Auvinen, T. (2007). ”Vaikeasti käsiteltävät lapset” hoidon piiriin: Haukkalan lastenpsykiatrisen hoitolaitoksen kannatusyhdistys 50 vuotta. Jyväskylän yliopistopaino. Ladattavissa: www.haukkalansaatio.com
- Fadjukoff, P. (2018). Hyvinvointiosaamista Suomesta koko maailmalle! Edelläkävijänä Keski-Suomen ihmislähtöisen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/59284>
- Hallman, E. & Karhinen-Soppi, A. (2015) Lasten, nuorten ja perheiden palveluverkko Jyväskylässä 2015. Jyväskylä: Haukkalan säätiö sr. www.haukkalansaatio.com
- Hämeenaho, P., Sainio, M., Aro, T., Poikkeus, A-M., Torppa, M., Tuomiranta, H. & Valtonen, H. (2022). Tuen tarjonnan kestävät käytännöt perusopetuksen muuttuneessa oppimisympäristössä: selviytymisestä resilienssiin kevään 2020 poikkeusoloissa. *Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti: NMI-bulletin*, 32(3), 55–72.
- Matthes, M., Pulkkinen, L., Clouder, C. & Heys, B. (toim.), *Improving the quality of childhood in Europe*. Vol 7. Brussels: Alliance for Childhood European Network Foundation. www.allianceforchildhood.eu/publications
- Merjonen, P., Sainio, M., Torppa, M., Hämeenaho, P., Poikkeus, A-M. & Aro, T. (2022). Millainen johtaminen tuki peruskoulujen henkilöstön työhyvinvointia COVID19-pandemiasta johtuneen etäkoulun aikana? *Kasvatus* 53(5), 513–529.
- Pulkkinen, L. (2022a). *Lapsen hyvinvointi alkaa kodista*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Pulkkinen, L. (2022b). *Tutkijan omakuva*. Helsinki: Teos.
- Pulkkinen, L. & Fadjukoff, P. (2018). *Keski-Suomen lapsiohjelma: Lasten hyvinvoinnista hyvinvoivaan yhteiskuntaan*. Jyväskylä: Haukkalan säätiö. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-201903131850>
- Rönkä, A., Malinen, K., Metsäpelto, R.-L., Laakso, M.-L., Sevón, E., & Verhoef-van Dorp, M. (2017). Parental working time patterns and children’s socioemotional wellbeing: Comparing working parents in Finland, the United Kingdom, and the Netherlands. *Children and Youth Services Review*, 76, 133–141. doi:10.1016/j.childyouth.2017.02.036
- Sainio, M., Hämeenaho, P., Rönkkö, M., Nurminen, T., Torppa, M., Poikkeus, A-M., Merjonen, P. & Aro, T. (2022). Interpersonal work resources and school personnel well-being before and after lockdown during the first phase of the COVID-19 pandemic in Finland. *Teaching and Teacher Education: Leadership and Professional Development* 1 (2022) 100013. <https://doi.org/10.1016/j.tatelp.2022.100013>